

JORDI PUY

A photograph of two men in dark suits and ties standing in front of a stone wall. The man on the left is looking towards the man on the right. Above them is a bronze bust of a man's head and shoulders. The background is a textured stone wall with some greenery on the right side.

Esquerra s'explica

Quatre consellers d'Esquerra Republicana seuen plegats per analitzar la seva acció de govern durant la darrera legislatura.

D'esquerra a dreta, Carme Capdevila, consellera d'Acció Social i Ciutadania; Josep Huguet, conseller d'Innovació, Universitats i Empresa; Josep-Lluís Carod-Revira, vice-president; Jordi Ausàs, conseller de Governació i Administracions Públiques; i Joan Manuel Tresserras, conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació.

Balanç a quatre veus

EL TEMPS ha pogut reunir els quatre consellers d'Esquerra Republicana del govern de la Generalitat de Catalunya. A la cita no hi ha pogut acudir el vice-president del govern, Josep-Lluís Carod-Rovira, per qüestions d'agenda.

El conseller de Governació i Administracions Públiques, Jordi Ausàs; el d'Innovació, Universitats i Empresa, Josep Huguet; la d'Acció Social i Ciutadania, Carme Capdevila; i el de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, analitzen el paper que Esquerra ha fet dins el govern i en la política catalana els darrers anys, en un moment en què les enquestes no els són pas especialment favorables.

—**Vista la convulsió política que vivim a Catalunya, quins són els elements essencials que creieu que marquen la gestió d'Esquerra en aquest govern?**

—**CARME CAPDEVILA:** En polítiques socials hi ha un canvi importantíssim. Hi ha una nova manera d'entendre, en el marc de la llei de serveis socials aprovada aquesta legislatura, les polítiques socials. Es deixa de banda un sistema assistencialista per passar a un model de garantia de drets. Això és del tot nou i porta l'empremta d'Esquerra Republicana. Però, a més a més, hi ha la instauració d'un model de protecció social sostenible, perquè és un model amb copagament segons la renda de les persones, que ens ha de permetre d'atendre la nova demografia de Catalunya, amb un augment fortíssim del nombre de persones grans. Hem deixat enrere un model supeditat a la disponibilitat de pressupost, i n'hem introduït un de nou per a garantir els serveis a aquells que tenen una necessitat.

—**JORDI AUSÀS:** Continuant en això que deia la consellera Capdevila, jo diria que en tots els àmbits hi ha elements. Penso també, per exemple,

Els consellers d'Esquerra Republicana al govern de la Generalitat de Catalunya —Jordi Ausàs, de Governació i Administracions Públiques; Josep Huguet, d'Innovació Universitats i Empresa; Carme Capdevila, d'Acció Social i Ciutadania; i Joan Manuel Tresserras, de Cultura i Mitjans de Comunicació— analitzen el paper d'aquest partit dins el govern i les repercussions que ha tingut.

De cara, el conseller de Governació i Administracions Públiques, Jordi Ausàs, i el d'Innovació, Universitats i Empresa, Josep Huguet; d'esquena, la consellera d'Acció Social i Ciutadania, Carme Capdevila,

en l'àmbit de la relació del món local amb el govern del país, que s'ha girat com un mitjà. Durant tants anys de govern de CiU, havien estat capaços de convèncer tothom que eren els defensors dels petits ajuntaments i del petit comerç. I, al seu torn, els socialistes, els de les grans ciutats i les grans superfícies comercials. Doncs bé, això ha estat rotundament fals. Ha hagut de ser Esquerra al govern per a canviar això. Mai no s'havia donat suport al petit comerç com ara, des de marcs legals ambiciosos per a defensar el comerç de proximitat. I ha hagut de ser Esquerra al govern per repartir d'una manera diferent els recursos públics que van al món local. És a dir, sense tenir en compte la demografia, sinó les necessitats. Aquest canvi és important, perquè ens ajuda a vertebrar i equilibrar el país.

Això no són grans discursos, ni frases fetes. És un treball per a equilibrar el país... N'hi ha que diuen que Esquerra no es mereix de ser al govern. Doncs aquests mateixos hauran de començar a explicar quines d'aquestes polítiques estan disposats a deixar de fer.

—**Poseu-ne exemples.**

—J. AUSÀS: Doncs, per exemple, l'increment dels fons de cooperació local d'un 20%, quan l'estat el reduïa d'un 20%. Aquests recursos són els que té qualsevol ajuntament per a poder afrontar qualsevol despesa que els pugui sobrevenir. O bé el creixement de les inversions per obres o serveis als municipis, o el programa "Viure al poble", o una retribució per a càrrecs electes de municipis de menys de 2.000 habitants.

Es a dir, hem estat al govern per a gestionar bé, és clar, però sobretot per a transformar. Aquells marcs legals de transformació que s'han impulsat, sense Esquerra al govern no s'haurien dut a terme. Per exemple, s'hauria fet una oficina antifrau, que no la volien ni socialistes ni convergents? O una llei per a convocar referèndums? O la llei de vegueries... Algú, abans, s'havia complicat la vida per reformar l'organització territorial del país i superar la visió provincial i provinciana? No, es va utilitzar un eufemisme i allà on hi deia "província" es va dir —perquè allò feia sortir granets al catalanisme polític— "demarcacions" o "circumscripcions"...

—JOAN MANUEL TRESSERRAS: Ni el català seria llengua d'acollida, ni la llei d'educació hauria anat com va anar, ni la llei del cinema... Jo crec que hi ha una cosa que tothom ha de tenir clara. Es pren una decisió important el 2003 i es renova el 2006. Però aquí hi ha una força política que és la que inspira les grans qüestions d'aquestes dues legislatures. Un és el debat al voltant de l'Estatut. Qui ho planteja en primer terme és Esquerra Republicana. I aquesta és una qüestió que travessa tot el període i que acaba posant el descobert la inviabilitat d'un estat plurinacional. I desemboca a la manifestació del 10 de juliol, després de la sentència del Tribunal Constitucional.

Qui aborda la qüestió de les infraestructures radicalment, de fa molts anys, és Esquerra Republicana. I el dèficit fiscal... Fins i tot hi ha conversos al concert econòmic. Home, és absurd de votar algú que ho diu deu anys o quinze més tard que uns altres. Per tant, bona part dels punts centrals de l'agenda política d'aquests anys emergeixen dels programes vells, nous i renovats d'Esquerra Republicana.

Aquí hi ha dos grans partits que són màquines de gestió, i que més enllà dels seus idearis tenen una lògica de gestió. Tothom sap que el Partit Socialista no té al cap, en l'horitzó, la construcció del socialisme. I CiU no busca cap emblema de referència, perquè no els importa cap a on va al país, sinó si ells el condueixen. Esquerra Republicana sí que té un plantejament nacional i té una voluntat d'obrir un procés de construcció nacional. I té la voluntat de fer-ho amb transformacions socials. Això vol dir fer política d'esquerres. I s'han fet polítiques socials, en la línia d'això que deia la consellera Capdevila. I s'han fet tan radicalment com la conjuntura ha permès. Per tant, en surt un país més cohesionat, que ha fet la prova del cotó en termes de reconeixement de la diversitat interna, per la pròpia composició del govern, i pels sectors socials que representa.

Catalunya és una nació més sòlida ara que no pas fa set anys. És més nació, i és més sencera.

—**Però, en canvi, la vostra formació ha viscut un desgast polític important durant aquest període. Potser això que expliqueu no ho veu tan clarament la ciutadania?**

—J. M. TRESSERRAS: Estic convençut que ara ens falta perspectiva històrica. I la transcendència de moltes de les coses que hem fet és possible que encara no es vegin. Es diu que no ho hem sabut explicar... Bé, és difícil d'explicar aquestes coses que són profundes en un context en què preval el gran titular, la cosa espectacular i excepcional. Les coses normalment importants no tenen aquestes característiques.

Amb una mirada històrica d'aquest període, es veurà que ha estat transcendental, perquè hi ha hagut un canvi social profund, i això ha tingut una

I el de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras.

Josep Huguet

“Només ens podrem retrobar amb els federals en el concepte estat català”

expressió política. Jo crec que aquest govern de coalició ha estat l'expressió política d'això. I que hi hagi hagut Esquerra Republicana garanteix el compromís nacional d'aquestes polítiques. Crec que això queda, de segur. Però passa que també el futur ho pot fer més o menys fructífer; dependrà de quin govern vingui ara.

En tot cas, en relació amb la força electoral que teníem, la productivitat d'Esquerra al govern ha estat espectacular. Fins al punt que molts dels socis de govern i dels adversaris es llancen acusacions d'estar sotmesos a una mena de dictat de la gent d'Esquerra Republicana. En canvi, des dels sectors pròxims de vegades costa de veure, perquè mai no en tenim prou. I això es fa amb un pes electoral, i en unes condicions determinades, dels quals no podem abstreure'ns.

—J. HUGUET: Tres pactes clau que hi ha hagut són liderats per Esquerra, en àmbits fonamentals. La cohesió, amb el pacte nacional per la immigració i amb la llei d'acollida; la formació, amb el pacte d'educació i la llei d'educació; i finalment, canvi de model econòmic, sense el qual no es pot sortir de la crisi, amb el pacte nacional per la recerca i la innovació. D'una altra banda hem potenciat la sortida als mercats internacionals. Hem aconseguit, per primera vegada en tres segles, que la major part del benefici de les empreses catalanes sigui la suma del mercat interior català i l'exportació. Espanya ja es residual i cada vegada ho serà més.

Són tres pactes estratègics clau que s'han produït impulsats pel paper d'Esquerra al govern.

—J. M. TRESSERRAS: A més a més, només cal preguntar-se: el PP espa-

nyol, qui vol que guanyi a Catalunya? Convergència. I el PSOE, qui vol que guanyi a Catalunya? Convergència. I qui volen PP o PSOE d'aliats per a governar a Madrid? Convergència. Per tant, la gent que es va indignar i que el 10 de juliol va sortir al carrer i que ha fet un pas més cap a una idea més sobiranista del país seria una mica absurd que acabés votant la força política que volen aquells que t'han provocat la indignació.

—C. CAPDEVILA: Però, a més, crec que val la pena d'afegir-hi una cosa. Hi ha una premissa que penso que cal combatre, per falsa, que molta gent es creu. No és cert que per sortir de la crisi convingui que governin les opcions de dretes. Aquesta tesi és errònia. Perquè realment les polítiques que han contribuït més a fer un bon coixí i que la crisi és pugui afrontar millor —i, de fet, tenim indicadors que ens mostren que ens sortim de la crisi una mica millor que en uns altres llocs de l'estat espanyol— han estat les polítiques socials i les de suport de les empreses. Les polítiques de suport a les persones quedaran relegades a un segon terme, com hem vist, i en tenim un exemple en el nou primer ministre conservador del Regne Unit, que la primera cosa que ha fet ha estat anul·lar totes les polítiques de suport a les persones.

Per tant, independentment d'allò que pugui agradar més o menys al PP o al PSOE, hem de fer entendre que des de la dreta les persones en sortiran més malparades, d'aquesta crisi. De fet, ja hem començat a sentir que es qüestionen algunes ajudes a les persones. De la mateixa manera que la dreta tampoc no vetllarà per ajudar que se'n surtin les petites i mitjanes empreses.

—J. HUGUET: La primera vegada que s'han fet programes de suport a la pime turística ha estat ara; que s'han fet programes que han significat que empresaris hotelers i cases rurals, etc. hagin modernitzat instal·lacions. S'ha creat el turisme d'interior, que no existia: tot era sol, platja i neu. I hem creat tota una xarxa de rutes noves de turisme interior, centres d'interpretació, lligats també al Departament de Cultura, que han posat al mapa noves destinacions i que donen valor a l'in-

terior de Catalunya. Això és una forma de treballar l'equilibri territorial, però també la identitat. Perquè la identitat també es pot fer a través del turisme cultural, per exemple, amb el suport al pagesos en producció d'origen, donant suport als artesans, etc. Hem tingut portades a l'ABC i La Razón, dient que volíem expulsar els toreros de la Rambla de Barcelona. Això no és veritat, però sí que hem donat suport a la nostra pròpia artesanía.

Tot plegat són coses que mai no s'havien fet, mai. Com la llei d'acollida d'immigració, amb les 1.400 aules d'acollida, la llei del cinema, el decret del català a la Universitat, el programa profit de formació... Hi insisteixo, mai no s'havia fet. Ja veurem què passarà.

—**Heu esmentat algunes iniciatives que han estat contestades des d'uns altres sectors del catalanisme, que consideren contraproductives algunes impositcions com el decret del català a les universitats, o les quotes del cinema en català.**

—J. HUGUET: Tots sabem que, de seguida, CiU –i en això es donen la mà amb els socialistes– diu que “imposició no”. A veure, si algú va a cent per hora, en un lloc determinat et poden posar una multa? Doncs per què no es pot fer això mateix si algú incompleix la normativa del català? Què passa, que el català ha de retrocedir sempre? Doncs no. És a dir, s'han produït canvis de fons. I de segur que amb el temps es faran molt més evidents.

—**D'aquests canvis que dieu, quins creieu que estan menys lligats?**

—J. HUGUET: No hi ha res definitiu, sobretot si hi ha un canvi de govern. Però passa que hi ha coses que no tornaran a ser mai més iguals. Pujol va governar després de la dictadura i no tenia res per a comparar-se. Si el que arriba al govern ara no som nosaltres, tindrà el llistó molt alt per a comparar-se i no passaran gaires mesos que alguns sectors ja enyoraran el govern de centre-esquerra catalanista. El llistó s'ha deixat molt alt en el camp democràtic, el de la transparència, el de l'equilibri territorial, el de la identitat i la cultura, i també en el de l'economia. Poden fer-se enrere, però la gent no vol fer passos enrere quan s'ha tastat allò que és bo.

—J. M. TRESSERRAS: Hi ha polítiques que no es noten ni es veuen, però si no hi són es trobaran a faltar molt.

—**En tot cas, aquests canvis que dieu haver introduït són els que justifiquen aquesta etapa de govern amb els socialistes?**

—J. HUGUET: Esquerra té una continuïtat històrica, que ara es fa més evident que mai. El 1978 vam abstenir-nos a la Constitució, perquè era un marc que limitava molt la democràcia, en general, i en particular l'autogovern. Malgrat això, i des de la responsabilitat –que sempre n'hem anat sobrats i tot!– vam donar suport al primer govern autonòmic i autonomista. Durant sis anys vam donar suport al govern Pujol perquè desplegués l'autonomia. Vam reclamar que modifiqués l'Estatut. Però ho va incomplir, ja ens va enganyar una vegada.

Després de 23 anys de pujolisme, érem en una fase de decadència en el

finançament, on ja es veia que era inviable l'estat català del benestar i l'economia productiva catalana. La negativa sistemàtica de reformar l'Estatut, la tria que va fer Pujol durant dues legislatures seguides de pactar amb Aznar i el rebuig –tres vegades– de fer majories alternatives amb nosaltres, ens van dur a intentar cercar una altra alternativa amb els federals. Van ser ells que van estar d'acord amb nosaltres a intentar una reforma estatutària de signe federal. Això justifica el primer tripartit, el primer govern de centre-esquerra catalanista.

I el resultat final és la retallada que hi ha hagut. De fet, la gran retallada de l'autonomisme es produeix amb el pacte Mas-Zapatero. Quan un govern a Madrid pacta, no pas amb el govern recíproc, que és el de Catalunya, sinó amb l'oposició, i ho fa amb criteris partidistes, liquida l'autonomia. Aquell dia es va matar l'autonomia de Catalunya,

Joan Manuel Tresserras

JORDI PLAY

“Amb una mirada històrica d'aquest període, es veurà que ha estat transcendental”

per bé o per mal. També he de dir per bé, perquè ara, després d'això, només queda la via de la independència.

—Per tant, a partir d'ara, que fareu?

—J. HUGUET: Ara, s'obre un debat, el de la relació amb Espanya. I aquí només hi ha tres alternatives. Els que pretenen refer el pacte constitucional, ICV i PSC. Això és una pèrdua de temps. Fins i tot, quan parlen de modificar la Constitució, en aquests moments, és un suïcidi. Amb la correlació de forces i els tam-tam que corren per Madrid, liquidarien el poc que queda en el marc constitucional. Per tant, és un error estratègic de primer ordre... Si és que és un error. Una altra cosa és que realment els atregui més l'obsessió unitarista per sobre de la de les esquerres. Nosaltres hem acompanyat els federals fins aquí. I crec que Déu n'hi do què hem aconseguit. Ara que els federals havien de fer un pas endavant, l'han fet endarrere. Per tant, adéu-siau i ja ens trobarem el dia de demà, si es replantegen la política. Només ens podem retrobar amb els federals en el concepte estat català o república catalana.

L'altra opció, que ara defensa CiU, és el concert econòmic. Nosaltres el vam

defensar el 78, en solitari, juntament amb Trias Fargas. I vam perdre. Sempre l'hem defensat en solitari. Hem batallat i hem fet pedagogia sobre les balances fiscals i el dèficit fiscal. Llavors això es podia fer, perquè el marc estatutari era ambigu i no hi havia hagut cap sentència explícita sobre això. Fins al punt que la principal finalitat de voler reformar l'estatut era poder col·locar-hi el concert a dins. I quan diem no a l'Estatut és perquè l'acord Mas-Zapatero liquida el concert. El concert econòmic era a l'Estatut del 30 de setembre del 2005.

En tot cas, ara ens trobem que la sentència del TC diu clarament que no hi ha relacions bilaterals i que els drets històrics no es poden interpretar en sentit econòmic. Per tant, han tallat el pas a qualsevol encaix d'aquesta reivindicació. Així doncs, qualsevol reconeixement de drets només vindrà per un cop de força democràtic, com, per exemple, que el poble català decideixi que se'n vol anar. Aquesta ha de ser l'estratègia del futur. A partir d'aquí, pot ser que Espanya negociï i et faci una independència *en còmodos terminis*, com fa Dinamarca amb Grenlàndia. En tot cas, serà *després de*, no pas *abans de*.

Per tant, només queda la via de la independència. Però això no és a la cantonada, com alguns nousinguts es pensen.

—En la proposta d'Estatut del Parlament, ben bé no hi era, el concert. De fet, CiU va dir que en la negociació al Parlament s'havia anat a la baixa, ja.

—J. HUGUET: I per això el van acabar de rematar a Madrid! A la proposta del Parlament hi havia un concert cooperatiu, diferent del basc. El nostre aportava una part —que no era excessiva— a la cooperació, cosa que el concert basc no fa. Però es parlava de dèficit fiscal, de deute històric —cosa que han reconegut als andalusos un grapat de vegades—, se situava el finançament dels ajuntaments a la Generalitat i s'equiparava el dèficit fiscal al del model dels estats compostos, com Alemanya, de manera que se situava cap al 4%, no al 10% que tenim ara.

Per tant, allà hi havia gairebé un concert. I amb el pacte que es va fer a Madrid van deixar un model similar al que ja existia, amb alguna millora, com l'addicional tercera, que no es compleix.

—Però després pacteu el nou model de finançament. Tot plegat no és una mica complicat d'entendre?

Jordi Ausàs

“Hem contribuït i contribuïm a fer un independentisme que va més enllà de la proclama”

*Carme Capdevila***“No és cert que per sortir de la crisi convingui que governin les opcions de dretes”**

—J. HUGUET: Depèn de com es vulgui complicar. Nosaltres defensem un estatut. Ens el retallen i votem no al referèndum. Però, immediatament, com que som demòcrates respecte a la voluntat del poble de Catalunya, l'acatem i el defensem fins al final. Per tant, ens posem a governar d'acord amb aquest estatut i el seu compliment.

—C. CAPDEVILA: Es que aquesta àmplia activitat que hem fet al govern l'hem feta també d'acord amb allò que permetia aquest estatut, que hi havíem votat en contra, però que va referendar el poble de Catalunya.

—J. HUGUET: I l'interpretem sempre en la línia de desbordar la legalitat. El primer projecte de llei de referèndum del conseller Ausàs forçava aquesta realitat. És que és així com podem avançar. Si no, t'has de quedar a casa, no pots fer política.

La independència es crea provocant contradiccions. Això, els que venim de la tradició marxista, ho sabem. Si no crees aquestes contradiccions, no creix la consciència. Per què ha crescut l'independentisme aquest temps? Per les contradiccions creades durant els darrers set anys. Nosaltres hem provocat aquestes contradiccions. Hem demostrat les limitacions d'aquesta legalitat i hem generat la contradicció que ha obert els ulls a molts.

—J. M. TRESSERRAS: De nou, la prova és que PP i PSOE tenen molt clar qui no volen que sigui al govern. No dic qui volen que guanyi o d'aliat, sinó qui no volen. Precisament, perquè s'han generat aquestes contradiccions.

—Unes contradiccions, però, que també s'han generat en l'independentisme, avui més fracturat.

—C. CAPDEVILA: Ara no hi ha més fragmentació de l'independentisme que fa deu o quinze anys. Cal tenir perspectiva històrica. Però passa que aquestes fraccions independentistes han trobat plataformes mediàtiques que els han donat molta volada. I abans potser no les tenien.

—J. AUSÀS: Però, en tot cas, crec que l'aportació ha estat molt important. Donar carta de normalitat a l'independentisme, sense complexos, només es podia fer des del govern. És des del govern que hem construït i bastit un discurs amb contingut social i de po-

lítiques quotidianes, que donen robustesa a l'independentisme. L'independentisme no l'aconsegueixes de la nit al dia, l'aconsegueixes fent política. Si el dia que proclamem la independència tots som dalt del balcó, però la plaça és buida, haurem fet un flac favor a la independència. Hem de tenir la plaça plena. I per a tenir-la plena, hem de construir una majoria social, que s'aconsegueix fent política, aprofitant cadascuna de les escales que hi ha per a generar la contradicció. Per exemple, això ho fa la llei de consultes populars per via de referèndum. Hi ha qui diu que això no serveix de res, perquè l'estat ha d'autoritzar-lo. Però precisament, el fet de posar límits, de posar contradiccions, que estableix qui pot convocar referèndums, com s'han d'organitzar, en una llei del Parlament, dona una força política clara. I afa-voreix l'aprofundiment de principis

democràtics, que quan no siguin respectats, de nou, generen una contradicció que pot fer obrir els ulls a gent que no prové de sectors estrictament sobiranistes o independentistes.

Això mateix passa amb la llei d'organització territorial, i les dificultats que ens posen per organitzar-nos com vulguem els ciutadans de Catalunya.

Hem contribuït i contribuïm a fer un independentisme que va més enllà de la proclama. La proclama hi ha de ser. Però només amb això no avancem.

—J. HUGUET: Una altra aportació històrica. L'any 80, l'independentisme organitzat era aproximadament un 2% de l'electorat. ERC llavors no ho era. I era un independentisme vinculat a la lluita armada. Llavors, amb l'entrada d'una nova generació a Esquerra, amb Àngel Colom i de més gent que hi vam entrar, es fa una proposta totalment desmarcada de la lluita armada.

Descriminalitzar l'independentisme va ser una de les aportacions, i no va ser fàcil.

Hi ha una segona aportació, trencar la segona criminalització, la que acusa a l'independentisme de ser excoent. Hem demostrat que l'independentisme és inclusiu i construeix cap al futur —el discurs de Carod— i també té uns arguments econòmics. Per tant, és un independentisme inclusiu i social. Amb això ens posem a les portes del 2001. Llavors havíem de fer, des del govern, la prova del nou estatutari. Com diu en Tardà —algú ho havia de dir—, “hem estat els camàlics de la història”.

—**En canvi, Esquerra pateix un greu desgast polític.**

—J. HUGUET: Què ha passat? El nostre problema és la cultura de partit, i probablement els estatuts del partit, que segurament caldrà canviar-los. Sense l'ús i l'abús que es va fer de la tolerància que Esquerra té als corrents interns, al postcongrés, ara no seríem on som, amb aquesta sensació de desconcert que té bona part de l'electorat. Perquè és gent que s'escindeix, diguem-ho clar. En unes primàries, un cop fetes, com passa als EUA, s'acaben els corrents. Aquí no, van continuar burxant. I entenc que era gent que estava nerviosa, d'acord. Però el fet greu és que alguna gent, des de dins del partit, siguin els qui principalment et critiquen a fora. Això ha desconcertat i explicaria una mica aquesta sensació de desgavell. I veurem què passa l'endemà del 28 de novembre, i on porta tot això.

—J. M. TRESSERRAS: El pas de la ideologia a la política és un pas molt complicat. L'independentisme era un moviment ideològic, amb un objectiu gairebé totèmic, que era com un somni. Passar a construir un projecte real i versemblant i ser un moviment i una força política i constructora del país és un salt molt important. I aquest salt requereix un nivell de disciplina, de compromís, d'humilitat, per afrontar la complexitat extrema de les coses. Però en alguns casos molta gent que ha viscut en el pur ideologisme acaben sentint-se confortables en la ideologia.

—J. HUGUET: A més, hi ha hagut un augment enorme de la base sociològica, però això no vol dir canvi de partit.

Tresserras: “Si ara, per culpa de frivoltats, presses i ràbia una part de l'electorat es glira d'esquerra i situa el PP com a tercera força, l'agenda dels anys vinents la conduirà el PP”

Perquè la gent vota d'acord amb molts altres paràmetres i som una societat plural. Per això hem de prendre posició. I nosaltres som un partit d'esquerra que hem d'aprofundir al màxim programes que van més enllà de la independència per arribar a aquells sectors que no són estrictament, encara, independentistes.

—C. CAPDEVILA: Hi afegiria una altra anàlisi per a explicar aquestes escissions. Esquerra ha viscut molts anys en un espectre ideològic molt ampli: des de gent amb tesis conservadores de dreta a gent pràcticament de l'extrema esquerra. En part, doncs, precisament el fet d'haver estat en un govern impulsant polítiques socials i

d'esqueres ha fet que li passés una cosa natural. I aquella gent que continuarem essent independentistes i que tenim en comú l'objectiu d'assolir un estat per a Catalunya, ara ens anem situant ideològicament. I qui s'ha escindit és la gent de dretes.

—**Es tan fàcil com això?**

—C. CAPDEVILA: De vegades volem fer anàlisi política molt i molt complexa. Però en política també se segueixen processos naturals. I l'espectre ideològic del nostre partit era molt ampli. Estant el govern, hem fet unes determinades polítiques. I penso que l'escissió també ve d'aquí. Això és dolent? Jo entenc que com més gent independentista, millor. I els independentistes poden ser

país idèntic. Per tant, el d'ells respon a uns factors de caràcter primari que no són traslladables a la resta de gent que compon aquest país. Sembla que a ells, aquesta diversitat del país els faci nosa. Per a nosaltres és un factor mobilitzador i inspirador d'energia. Catalunya només té sentit com a projecte de futur. No volem reparar ni corregir el maltractament de la història, volem construir un país nou. Això vol dir propostes en positiu. És un factor fonamental.

I aquells que només llegeixen la realitat en clau espanyols-catalans se senten incòmodes a Esquerra. I el seu discurs nacional el poden tenir lligat a un discurs directament neoliberal. Hi pot haver gent que havia estat a Esquerra Republicana durant molts anys, però que, en el fons, les seves concepcions, la seva dieta intel·lectual, era més propera a Convergència.

—J. HUGUET: El problema és que aquestes noves formacions no s'atreveixen a proposar obertament un programa neoliberal, que sí que serviria per a atacar la franja de centre-dreta no independentista. En la mesura que només parlen d'independència per a demà fan un populisme barat que decebrà la gent que els votarà. Perquè amb 2, 3 o 4 diputats no es proclama la independència... Ni amb 21 no hem pogut fer-ho. Hi haurà una decepció general, i és possible que ens mosseguin part de l'electorat, sí. Però el resultat serà fruit d'una irresponsabilitat total. L'altra cosa seria mirar de construir un espai polític de centre-dreta independentista, seria una cosa diferent i faria eixamplar de segur l'independentisme.

Macià va guanyar les eleccions, no únicament per la fama dels fets de Prats de Molló. El va fer guanyar la *caseta i l'hortet*, és a dir, darrere hi tenia un projecte social, de meritocràcia, de justícia social, de dret de vot de les dones, de laïcitat, de divorci... Un projecte global de societat que va permetre que una àmplia majoria votés un projecte liderat per un independentista, malgrat que ERC llavors no ho era.

Nosaltres hem aconseguit marcar l'agenda del país els darrers anys, fins i tot els darrers temps d'estar a l'opo-

sició. I ho hem fet estant al govern. Si ara, per culpa de frivolitats, presses i ràbia una part de l'electorat s'hi gira d'esquena i situa el PP com a tercera força, l'agenda dels propers anys la conduirà el PP. Aquesta és la clau.

—A partir d'ara què, un cop canvia el context i tothom dóna per acabada l'aposta del tripartit?

—C. CAPDEVILA: Impulsar el referèndum.

—J. HUGUET: I créixer sols. De moment, no tenim socis. Però cal recordar que a final dels anys 90 tampoc no hi havia socis per a reformar l'Estatut, però al final van madurar.

—J. M. TRESSERRAS: Primer haurem de fer un bon balanç de com han anat les eleccions i fer una bona reflexió en profunditat. Però, segurament, des del punta de l'organització, haurem de marcar-nos l'objectiu de créixer, tenir més presència social en tots els àmbits de decisió, intentar transferir a tota l'organització l'experiència acumulada per molts quadres durant aquests anys.

—J. HUGUET: Hi ha molta feina a fer. Ha crescut la consciència, però les institucions de poder encara són a les mans d'alguns sectors molt covards respecte a la relació amb Espanya. Fins que aquestes institucions socials, sindicats, patronals, cambres, etc., no s'afegeixin a aquest nou consens no hi haurà les condicions per a assolir la independència.

—J. M. TRESSERRAS: Ha costat una generació passar de la marginalitat a situar-se en la centralitat de la política. Encara queda molta feina per a configurar una majoria social, però s'ha avançat molt, aquests darrers anys.

—J. AUSÀS: Per això penso que la proposta del referèndum serà una nova prova del nou. En aquesta ocasió servirà per a veure qui vol recular o quedar-se aturat, o bé qui vol avançar. Vol dir que convocar un referèndum no ens farà independents d'un dia per l'altre però haurem avançat molt, haurem utilitzat una eina molt important per estendre la consciència nacional i fer possible una majoria social favorable a la independència. Una eina que és profundament democràtica.

Enric Rimbau

d'esquerres, de centre, de dreta... Per tant, benvingut sigui tothom qui vulgui fer créixer l'independentisme.

—J. M. TRESSERRAS: Però jo afegiria que hi ha un factor en aquests nous projectes, en aquestes escissions. En general, hi ha és una visió molt simple del país que ho redueix tot a un acte de voluntat, a un gest d'audàcia. La gent que s'ha agrupat al voltant d'aquests líders és gent per a qui la presa de consciència personal té uns factors emocionals molt importants. Però per a construir una majoria, tu no pots esperar que la gent que acaba d'arribar ara, o la gent que va arribar fa temps —ells o els seus pares— tinguin un procés de presa de consciència del